

Antal István

PERFORMANCE/2

A Horn Gyula performer tevékenységét feldolgozó tanulmányosorozat második darabja ez a kis írás.

Nem kívántam rendszeresen visszatérni a magyar miniszterelnök előadóművészi tevékenységének értékelésére, de az akciók leleményessége és a mélyen átélt kivitelezés, meg a magas hőfokú etikai üzenet nem teszik lehetővé, hogy az ember – ha már olykor-olykor írással is foglalkozik – önmagába szorítsa az élményt.

Jelen esetben azzal a performance-szal foglalkoznék, amelynek során Horn úr nemzetiszínű kokárdát biggyesztett a Vranitzky váratlan lemondását követően hivatalba lépett fiatal és nyalka osztrák kormányfő kebelére. Az pedig, hogy nyugati szomszédunk kormányának vezetője az elismerést méltánylandó azt jelentette ki, hogy ő anyai ágon „Varga” (mármint a nevét, nem pedig a foglalkozását tekintve), azt bizonyítja, hogy a megjutalmazott fél sem akármilyen játékos a nemzetközi performance-fesztiválok történetében. Hozzáteve elfogadógesztusa megindoklásául, hogy az idő tájt Bécsben is forradalom volt (amit az ő hivatali elődje és az ő munkáltató intézményének jogfolytonos előintézménye vert le, teszem hozzá én, a Rákos-patak partján szalonházó, tahó, zsíros kuruc).

Ennek a piros-fehér-zöld textíliának vagy bádoggokárdának a tárgy- és jelértékéről már számtalanszor nyitottak vitát. Értelmezésében derék rendőreink tevételesen is hathatós érveket vonultattak fel, amikor a legvidámabb barakkban teljesítettek szolgálatot, és Horn Gyula, a derék hun, még a jelenlegi munkaadó intézménye jogfolytonos elődjének ideológiai támaszt nyújtó központi bizottságának külügyi osztályán dolgozott.

Hogy a nyalka osztrák kormányfő az idő tájt mit csinált, amikor Horn elvtárs már forródróttal égette a kezét, koránál fogva, nem tudhatom. Lehet, hogy a Schwechater S.C. ifijátékosaként a focipálya büféjében csapoltatta magának a Világost, és ez a szó nemjelentett számára többet, mint a barnasör ellentétét, vagy már egy kompromisszumos lépést a régóta áhítozott Rigó előtt. De az is lehet, hogy esetleg jóval fiatalabb lévén, Varga nevű mamája szoknyája mellett eregette a szappanbuborékokat, nem is sejtve, hogy a mama neve egykor politikai ütőkártyává emelkedik, éppen neki, a fiúnak, köszönhetően. Halhatatlanná téve nemcsak anyja, hanem minden Varga nevét, beleértve a Playboy magazin felfújott mellű cicáit rajzoló öreg Varga nevét is. Nem beszélve Zoltánról, a focistáról, akit egy „magyar író” nem szeret.

Ezt kedvelem Horn Gyula előadóművészetében. A másodlagos asszociációknak ezt a dzsungelét. Itt még Tarzan is csak kiáltozhat; hull a csoda szakadatlan, mint tölgyfáról a nemzetiszínű makk. Schwarze-gelbe folyondárként tekereg a kígyó, de mit sem tehet, ma már nem ő a Ká. Kotonmezőn átszaladtak a Fertőnél a német menekültek. Koszladt Trabant-alkatrészekkel dobálódozott a helyi lakosság: fogd a kezem, fogd a kezed, Go Trabi, Go. Életünk egy metafora, a többi ráadás.

Az egyszerűség, ahogy kormányunk feje odatűzte a zakóhoz a kokárdát, a legnagyobbakat idézte. Honfiúi keblem dagadt, ahogy szemembe ötlött Vargaságából kivetkőzött, euro-labanc partnerének slendrián testtartása, a teteszosza félszegség. Lehetett testre nagyobb, mint a mi emberünk, de az ő médiума volt. Nem lesz könnyű, alkalomadtán, mondjuk Szekeres Imrének megtanulni ezt a könnyed lazaságot. Hogy Gál Zoltán például képtelen lenne rá, abban majdnem biztos vagyok.

Becsüljük meg, könyörgöm, a magyar performance-művészet élő értékeit, és nem véletlenül from ezeket a túlfűtött sorokat. A Hornéval ellentétes oldal karizmatikus performance-művészeinek, Krassó Györgynek az emlékét olyan zavaros és felelőtlen műsorral gyalázta meg a Duna Televízió, hogy noha március 15-én került adásba az anyag (lásd: kokárda!), az adás napja ezáltal a magyar művészettörténet leg-sötétebb lapjai (sic!) közé került. Ha nem történik akkor ez a kokárda-átadás, a magyar kebel a kismellény selyme alá apad.

Szeretem Horn Gyulát. Becsülöm mint férfit, politikust, gondolkodót. De leginkább, azt hiszem, a stílusát szeretem. Azt a könnyed impertinenciát, amivel a történelemgörcsös, mégis feledhető tényeit kezeli. Ha a kokárda csigaforma: mindig van visszaút. Gombhoz varrni a kabátot: a legnagyobbak virtusa. Jobb kezem Nikolits, bal kezem fürgeteg. Nézzetek szemembe, látjátok: szenvedek. Egy mondat kell csupán: nem vagyok apáca. Mi nekünk Siófok, a bulgároknak Várna.

A Batthyány örökmécses sem ég örökké. A két Latabár országa vagyunk, meg Feleki Kamillé. Elbukhatunk az üzemi szpartakiádokon, de ember lesz az én kis unokám.

Az a lényeg, hogy a kokárda ott ragyog a Varga fiú zakóján. Mert nekünk ő most már Varga marad.

'Amikor Nyikita Szergejevics Hruscsovot menesztették, Kádár János azt nyilatkozta a tömegkommunikációs csatornákon, hogy nekünk csak jót tett Hruscsov elvtárs.

Ezt mihez tartás végett közlöm.



